

เรือล่าปลาทู

ตาข่าย

ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

EP/GLO/201/GEF
Shrimp Trawling project. FAO/UNEP/GEF

มารู้จักกันหน่อย

สำนักงานฝ่ายฝึกอบรมของศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็น 1 ใน 4 ของสำนักงานฝ่ายเทคนิคของศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จัดตั้งขึ้นตามมติของการประชุมสภาผู้บริหารศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปี 2511 ณ กรุงเทพมหานคร และตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ โดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีทางการประมงให้ทันสมัย สำหรับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำได้ดีขึ้น และลดปัญหาจากการขาดแคลนแรงงานทางการประมง ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำนักงานฝ่ายฝึกอบรมตั้งอยู่ที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ภายใต้การเห็นชอบของรัฐบาลไทย ในการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมชีวิตประมงของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และผู้เข้ารับการฝึกอบรมตลอดจนอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ

“ เรื่องเล่าของ ถาน ”

ที่ปรึกษา : พันโท ศิธา สรวน

เนื้อเรื่อง : มนิตนาฏ วีระวัฒน์ และภคณี เหลืองเจริญ

ออกแบบภาพและปก : กำฟ้า สุคนธ์ทิพย์ และทวงพล จีนดาพันธ์

เจ้าของลิขสิทธิ์

ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ตู้ ป.ณ. 97 พระสมุทรเจดีย์

สมุทรปราการ 10290

เพื่อให้เด็กๆ รู้จักและรักเต่าทะเล

ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

อินดีเสโน

“เรื่องเล่าของตานู”

สมุทรสาขาสีลัมนี้
บ้านของ

ชื่อ นามสกุล

ชื่อเล่น

คน เกาะเล็กๆ แห่งนี้
ในทะเลอันดามันอันแสนสวยและสวยงาม
มีสัตว์น้ำน้อยใหญ่นานาชนิด อาศัยอยู่รอบๆ เกาะแห่งนี้
รวมทั้งแม่เต่าและลูกเต่าตัวหนึ่งชื่อ "ตานู" ก็อาศัยหาอาหาร
และหลบภัยที่เกาะแห่งนี้ด้วย

วันหนึ่งขณะที่ทานุกกับแม่กำลังหาอาหารกินอย่างเพลิดเพลินนั้น
พวกเขาก็ได้พบกับเต่าแก่ตัวหนึ่งว่ายน้ำผ่านมา หน้าตาของเต่าแก่เผือกขนน่าสวสา
แม่เต่าจึงถามเต่าแก่ตัวนั้นว่า " เกิดอะไรขึ้นตรงจุดนี้ ทำไมวันนี้คุณปู่ดูเศร้าจัง "
เต่าแก่จึงตอบว่า

" จะไม่ใช่เศร้าได้อย่างไรเมื่อเช้าวันนี้ขณะที่ลูกชายของฉันกำลังว่ายน้ำหาอาหาร
อยู่นั้นก็มีมังกรยักษ์ตัวใหญ่สีดำกินเต่าเข้าไป ฉันว่ายน้ำตามไปช่วยแต่ก็ช่วยอะไรไม่ได้
จึงได้แต่เฝ้าดูอยู่ห่างๆ และก็ได้ยินเสียงคนบนเรือตะโกนบอกเพื่อนของเขาว่า

" ลากอวนแถวนี้มีเต่าติดมาด้วยนะ แต่ว่ามันตายซะแล้วละ แย่จัง!
'มันพลอยทำให้พวกปลาและกุ้งที่อยู่กันแถวอวนถูกทับซะจ้าหมดเลย"

เต่าแก่เล่าต่อ

" แล้วคนพวกนั้นก็เก็บเอาหัวของลูกชายฉันไปด้วย "

เต่าแก่เล่าถึงตอนนี้ก็ร้องไห้ออกมาแม่ของทานุกได้ยินเช่นนั้นก็พลอยร้องไห้ตาม
ด้วยความสวสาและได้แต่ภาวนาว่า ขอให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นอีกเลย
แม่ของทานุกจับมือของเต่าแก่เบาๆ เพื่อเป็นการปลอบใจ และเต่าแก่ก็พยักหน้ากับแทน
การขอบคุณและว่ายน้ำจากไปด้วยอาการเศร้าหมอง ทานุกและแม่ได้แต่มองตาม
เต่าแก่ว่ายน้ำจากไปจนลับสวสา

และแล้วในเย็นวันเดี๋ยวก่อนนั้นเอง

ขณะที่แม่เต่าและตานุกำลังหาอาหารกินอย่างเพลิดเพลินอยู่นั้น
ก็รู้สึกตัวตกใจเมื่อได้ยินเสียงโธ่ที่ถูกล่อยลวมาตามพื้นหน้าดิน
และกำลังถูกลากมายังบริเวณที่ตานุกและแม่หาอาหารอยู่
ตะกอนปูกระชายไปทั่วและผิวดินใต้น้ำก็ถูกทำลายเป็นบริเวณกว้าง

“ตานุก...หนีไป!”

แม่เต่าตะกอนสุดเลี้ยวให้ตานุกหลบออกไปให้พ้นทางที่อวนลากผ่าน
พร้อมกันนั้นแม่เต่าก็ว่ายน้ำดำตัวเหวเข้าใกล้ตานุกให้ออกจาก
บริเวณปากอวน ตานุกน้อยถูกฉลากลือออกไปจากบริเวณอันตราย
แต่ตัวแม่เต่าเองกลับหนีไม่พ้นและถูกลากติดไปกับอวนผืนนั้นด้วย

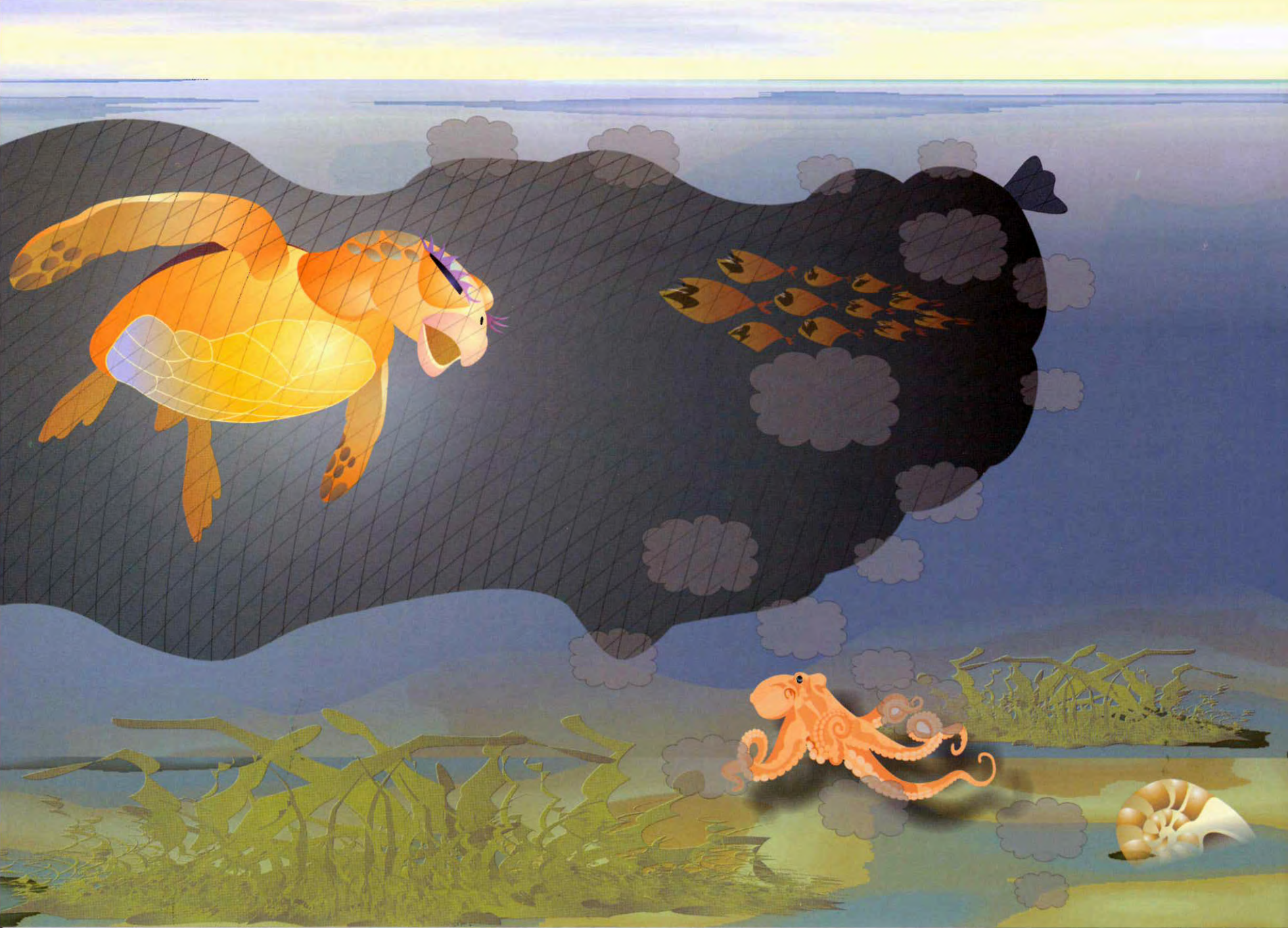

ตานุพยามมองหาแม่แต่ตอนที่ปู่กระชากไปทั่วบริเวณ
ทำให้ตานุพยามหาแม่ไม่เจอ ตานุได้แต่ตะโกนเรียกแม่สุดเสียง

“ แม่ครับ...แม่ครับ...แม่อยู่ไหน ”

แต่ไม่มีวีแววที่แม่จะจากรับเขา ตานุเริ่มกลัวแล้วก็ร้องไห้ไม่หยุด
เมื่อเวลาผ่านไปความมืดก็เริ่มปกคลุมทั่วพื้นที่
ตานุน้อยกำลังจะต้อวเผชิญกับโลกอันกว้างใหญ่ในนี้เพื่อลำพัง

ท้าวตันแม่เต่าซึ่งถูกลากติดไปกับอวนลาก
เนื่องจากลักษณะของอวนที่แคบและลู่ไปกับหน้าดิน
ทำให้แม่เต่าหมดโอกาสที่จะไถ่หน้าขึ้นมาหายใจเหนือน้ำ
แม่ของตานุกเริ่มรู้สึกหมดแรงแล้วยังง้อออกมาด้วยความเสียใจ
เพราะรู้ดีว่าจะไม่มีโอกาสพบกับตานุกอีกแล้ว
ในที่สุดแม่ของตานุกก็เสียชีวิตอยู่ในอวนลากผืนนั้นเอง

สิบปีต่อมา

ตานุ๋นน้อยก็เริ่มเติบโตใหญ่ขึ้นมาเป็นหนุ่มหล่อ
มีครอบครัวที่อบอุ่นและมีลูกเล็กๆ สิบตัว
ที่น่ารักน่าเอ็นดูให้คอยดูแล

วันหนึ่งขณะที่ครอบครัวของตานูว่ายน้ำเพื่อหาอาหารอยู่นั้น
ก็ได้ยินเสียงฉี่นๆ ของโซ่ที่ลากมากกระทบกับผิวหน้าดิน
ตานูได้ยินเสียงนั้นก็ทำได้ว่าภรรยากำลังเข้ามาถึงตัวเขาและ
ครอบครัวของเขา

“ เด็กรๆ หนีไป! ”

ตานูรีบตะโกนบอกลูกๆ ให้หนีออกไปให้พ้นจากบริเวณนั้น
สมาชิกทุกคนในครอบครัวของเขาต่างหนีกันไปคนละทิศคนละทาง
แต่ก็ยังมีลูกเต่าขาวตัวที่ไม่ได้ยินเสียงของเขา ตานูและภรรยา
จึงช่วยกันว่ายน้ำผลักๆ ที่คิดว่ายังอยู่ในบริเวณที่อันตราย
ให้หนีออกไปที่ละตัวสองตัว ด้วยความรู้สึกของความเป็นพ่อ

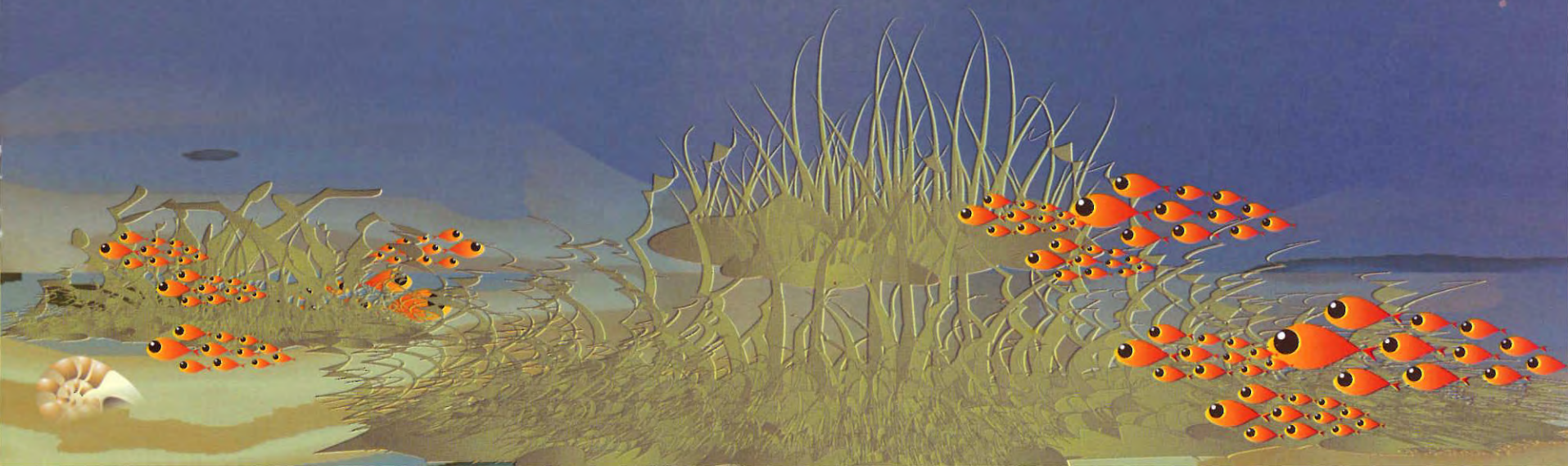
เหตุการณ์จตุรฆตผ่านพ้นไป

น้ำเริ่มตกตะกอนลวอย่างช้าๆ เขารู้สึกเซ่น้อยมาก

แต่เมื่อเห็นว่าลูกๆ หลายตัวปลอดภัยเขาก็รู้สึกคลายกังวลไปบ้าง

เขาเริ่มนับ “ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9..... โอ้ะ! ... หายไปไหนจนี่ตัว ”

ลูกชายตัวสุดท้ายและภรรยาของเขาที่ไม่ได้อยู่ตรงนี้ได้ช่วย

ตานุตกใจและกังวลว่าภรรยาและลูกอาจถูกลากติดไปกับอวนด้วย...
เขาหันมาพร้อมกับสัตว์เล็กๆ

“ ลูกๆ ช่อนอยู่ที่นี้ก่อนนะ เดี่ยวพ่อจะกลับมา ”

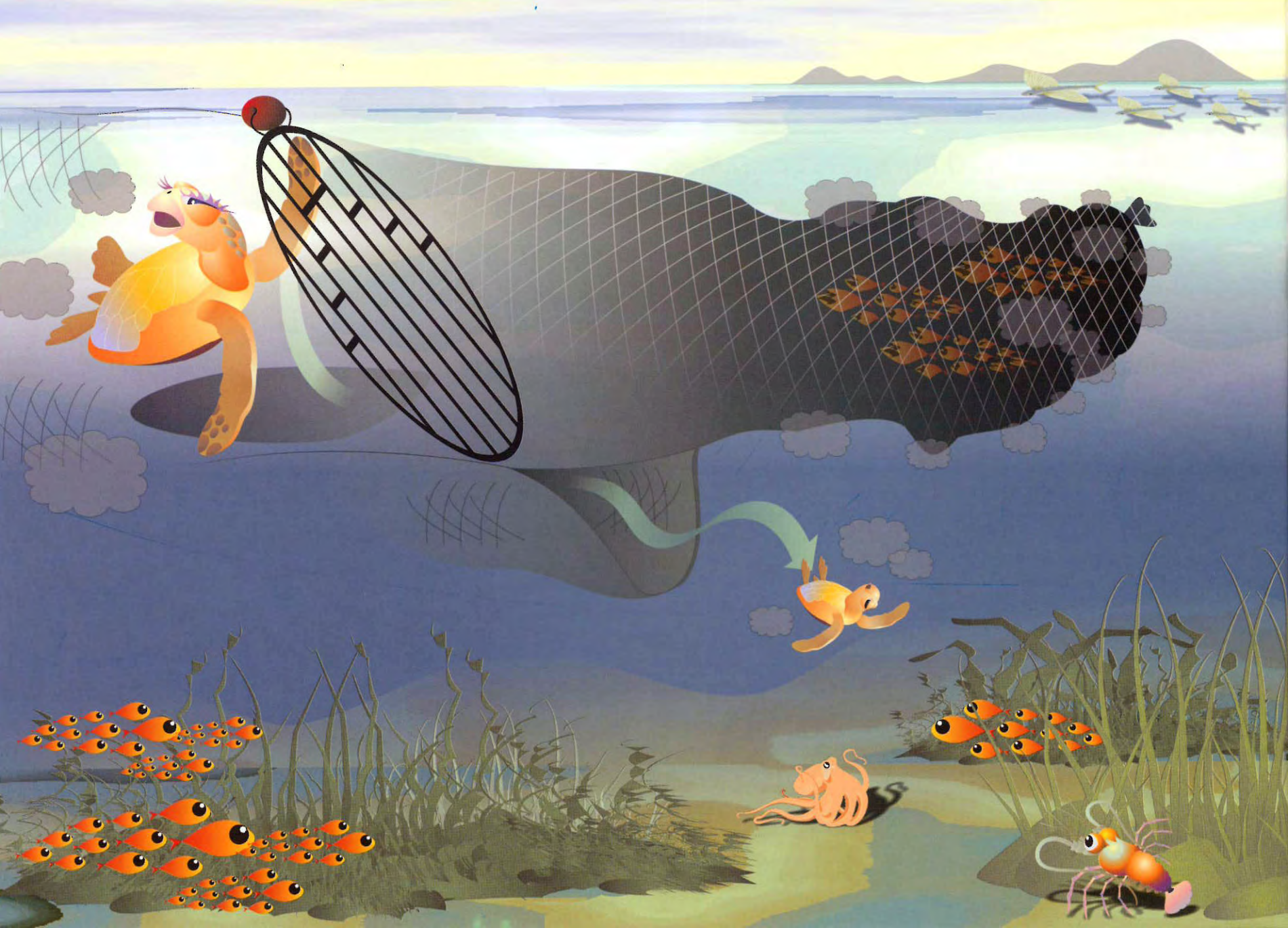
แล้วเขาก็พบว่าอวนจะไปตามหาภรรยาและลูกอีกชนั้วตัว
ที่อาจถูกลากติดไปพร้อมกับอวน.....

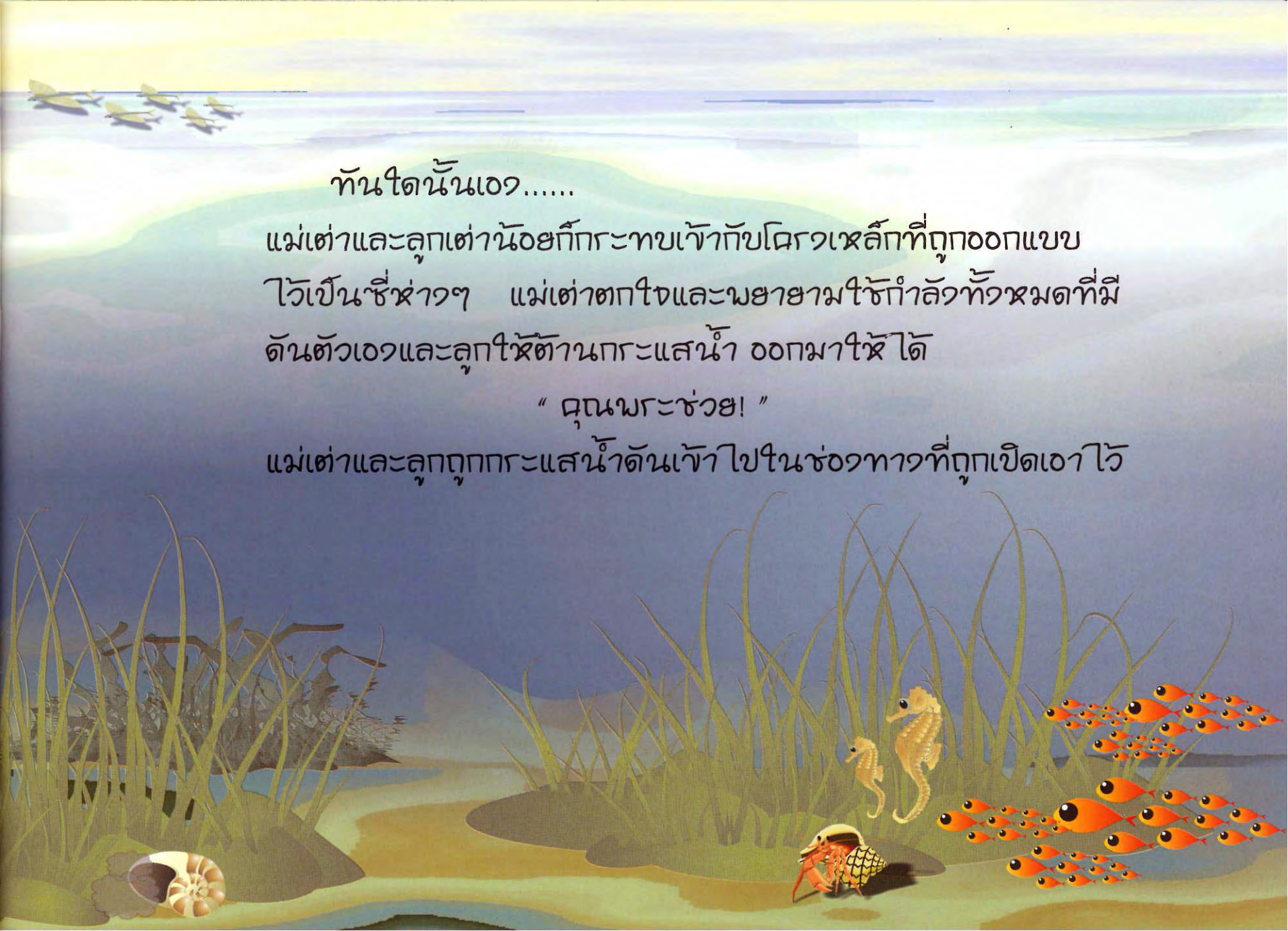

ท้าวฝ่ายแม่เต่าและลูกเต่าตัวที่สิบ
กำลังถูกกระแสน้ำพัดเข้าสู่ปากอวน
แม่เต่ากอดลูกไว้แน่นและพูดกับลูกเต่าว่า “ ไซ่ลูกข้า..
ชีวิตของเราสองตัวคงต้องมาจบลงแบบนี้เสียแล้วหรือ...
อีกหน่อยประจักษ์จากเต่าของพวกเรามาจะหมดไปจากโลกใบนี้แน่....”

ทันใดนั้นเอง.....

แม่เต่าและลูกเต่าน้อยก็กระแทกเข้ากับโครงเหล็กที่ตุงอกแขน
ไว้เป็นซี่ห่างๆ แม่เต่าตกใจและพยายามใช้กำลังทั่วหมดที่มี
ดันตัวเองและลูกให้พ้นจากกระแสน้ำ ออกมาใช้ได้

“ คุณพระช่วย! ”

แม่เต่าและลูกตุงกระแสน้ำดันเจ้าไขในช่องทวารที่ตุงเปิดเอาไว้

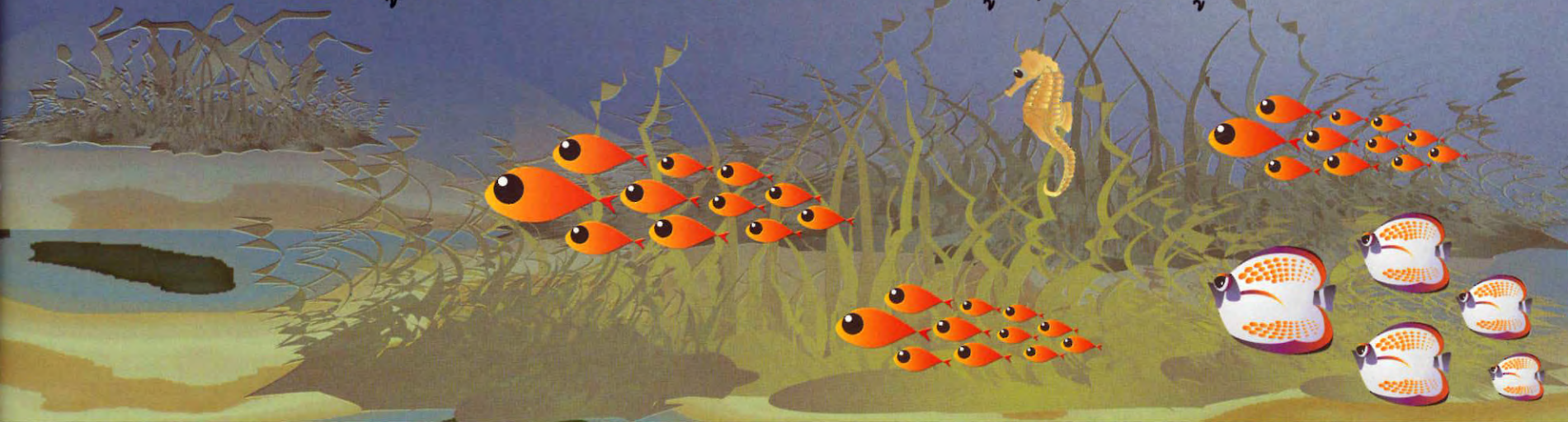
แม่เต่าอุทยานกับตัวเอร์ว่า...

“นี่พวกเรารอดตายแล้วแฮะ”

และเมื่อแม่เต่ามั่นใจว่าไซ่ชงกิวๆ หล่อนก็ดีใจและบอกลูกว่า

“ไซ่โฮ.....เราเป็นอิสระแล้วลูก ”

แม่เต่าพาลูกเต่าหนีอฮว่าฮน้ำกลับไปหาพ่อและลูกๆ ที่ผอฮอยู่

ระฆว่าวทาวนั้นเเวแม่เต่าก็ได้พบกับตานู
ซึ่งกำลังว่ายน้ำมาตามหาแม่เต่าและลูกเต่าน้อย
เมื่อได้พบกันพ่อแม่ลูกทั้งสามก็กอดกันด้วยความดีใจ

แม่เต่าเล่าให้ตานูฟังว่า

“ เรื่องนี้ดวงจะเลือกขับสัตว์น้ำเฉพาะอย่าง เช่น กุ้งและปลาที่ตอวงการเท่านั้น ส่วนสัตว์น้ำที่ไม่ตอวงการทั้งหลายก็จะถูกปล่อยออกมาให้เป็นอิสระ เจ้าขอเรือและชาวประมงพวกนี้ช่างเป็นคนดีจริงๆ เลยนะพ่อ ”

ตานูยิ้มให้กับภรรยา และทั้งคู่ก็พากันว่ายน้ำขุดลูกเต่าตัวที่ลึบไปหาลูกเต่าตัวอื่นๆ ที่ผอຍการกลับมาขอพวกเขาอยู่

ในขณะที่ครอบครัวของวานูกำลังพูดคุยกัน
ถึงเรื่องการรอดชีวิตของภรรยาและลูกเขาอยู่นั้น
แต่เขาก็ว่าสน้ำเข้ามาแสดงความยินดีกับครอบครัววานูด้วย
เขาอธิบายให้ครอบครัววานูฟังว่าเขาโดนเหล็กที่เป็นซี่ๆ ที่ว่านั้นนะ
เขาเรียกว่า “เครื่องมือตัดแยกเต่า” ซึ่งจะติดไว้กับอวนลาก
เพื่อจะแยก และปล่อยพวกเต่าออกจากอวนลากของชาวประมง

“ ที่นี้พวกเราไม่ต้องกลัวฉลามอีกต่อไปแล้วสิ ดีจังเลย.. ”

ตานุพูดกับลูกๆ

และต่อจากนั้นเป็นต้นมา เค้าทุกๆตัวก็อยู่กันอย่างมีความสุข....

จบแล้วครับ

หมายเหตุ:

เรื่องเล่าของทานุเป็นเรื่องสมมุติที่แต่งขึ้นเพื่อให้เด็ก ๆ รู้จักและรักเต่า
ในธรรมชาติเต่าทะเลจะอยู่อย่างสันโดษ
และแม่เต่าจะไม่ดูแลฟองฟักและเลี้ยงลูกน้อยอย่างในเนื้อเรื่อง

เครื่องมือแยกเต่าจากอวนลาก

เครื่องมือแยกเต่าจากอวนลากกึ่งทะเลหรือที่เรียกว่า “เท็ด” ได้เริ่มผลิตขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2523 เพื่อใช้ในการทำประมงอวนลากกึ่งทะเลในประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2539 สหรัฐอเมริกาได้ประกาศห้ามนำเข้ากึ่งจากประเทศที่ทำการประมงกึ่งทะเลโดยไม่ติดตั้งเครื่องมือแยกเต่าซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศไทยและประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนที่มีการส่งออกออกไปจำหน่ายในสหรัฐอเมริกา

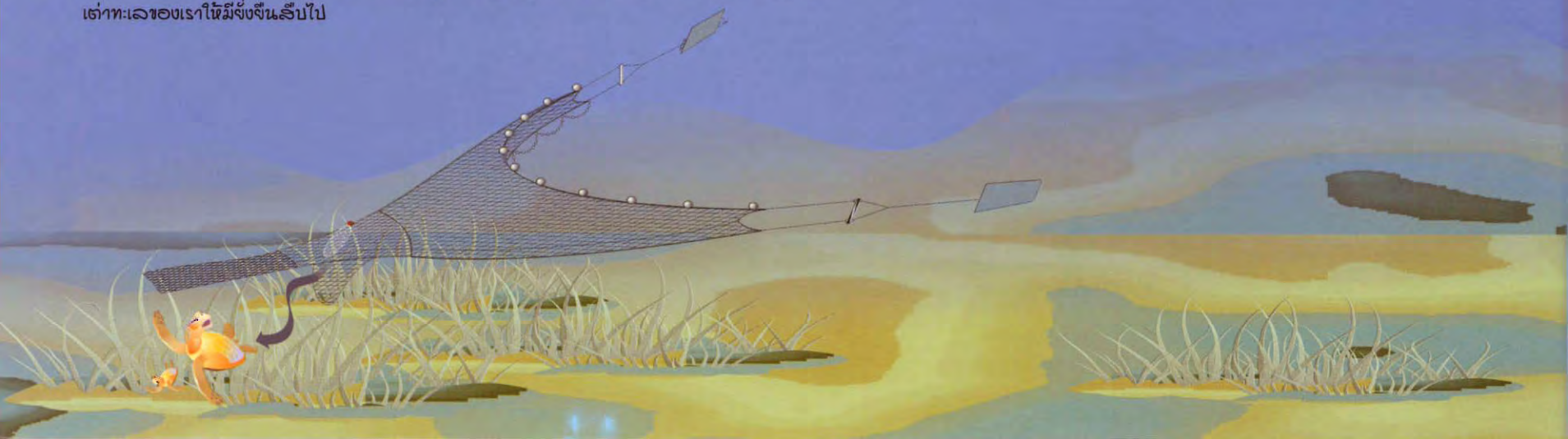
ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยสำนักงานฝ่ายฝึกอบรมและสำนักงานฝ่ายพัฒนาและจัดการทรัพยากรประมงทะเลพร้อมทั้งประเทศสมาชิกจึงร่วมมือกันทดลอง เพื่อพัฒนาให้เกิดเครื่องมือแยกเต่าที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการทำประมงอวนลากกึ่งของประเทศไทย ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เครื่องมือแยกเต่าจึงถูกออกแบบขึ้นโดยความร่วมมือของกรมประมงและศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และได้ดำเนินการผลิตภายในประเทศไทยด้วยต้นทุนการผลิตที่ต่ำแต่มีประสิทธิภาพในการแยกเต่าทะเลออกจากอวนลากโดยส่งผลกระทบต่ออัตราการขาดรอดของสัตว์น้ำที่ต่ำกว่าเครื่องมือแยกเต่าชนิดอื่นๆ

นอกจากนี้ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้แนะนำและสาธิตเครื่องมือแยกเต่าชนิด “ทีทีเอฟดี” ไปสู่ชาวประมงไทย, มาเลเซีย, ฟิลิปปินส์, บรูไน, อินโดนีเซีย และประเทศอื่นๆ โดยให้ชาวประมงเข้าใจถึงความจำเป็นและให้ความร่วมมือในการใช้เครื่องมือแยกเต่าตามข้อตกลงทางการค้าในประเทศสหรัฐอเมริกา และเพื่อเป็นอีกแนวทางในการร่วมอนุรักษ์เต่าทะเลของเราให้มีจิ้งจิ้นสืบไป

TTFD
THAI TURTLE FREE DEVICE

ชนิดของเต่าทะเลไทย

เต่ามะเฟือง : Leatherback Sea Turtle

Dermochelys coreacea

มีลักษณะแตกต่างจากเต่าทะเลชนิดอื่นคือ กระดองไม่เป็นเกล็ด แต่เป็นแผ่นหนังหนาสีดำและมีจุดขาวแต้มทั้งตัว มีสันบนตามแนวยาวบนกระดองคล้ายกับผลมะเฟืองจำนวน 7 สัน อาศัยในทะเลที่มีน้ำลึกและเป็นทะเลเปิด กินสัตว์พื้นทะเลและแมงกระพรุนเป็นอาหาร เป็นเต่าที่มีขนาดใหญ่ที่สุด อาจยาวถึง 250 ซม. และมีน้ำหนักถึง 1,000 กิโลกรัม

เต่าตนุ : Green Sea Turtle

Chelonia mydas

หรือบางครั้งเรียกเต่าแสดอาศัยเป็นเต่าที่มีขนาดใหญ่รองจากเต่ามะเฟือง ลักษณะกระดองมีสีส้มสวยงาม ออกสีน้ำตาล ลวดลายคล้ายแสงอาทิตย์ เกล็ดบนกระดองหลังเชื่อมติดต่อกัน เกล็ดแถวกลางจำนวนข้างละ 4 แผ่น และเกล็ดบนหัวตอนหน้าจำนวน 1 คู่ หัวและจงอยปากมนแบน ขนาดโตเต็มวัยมีความยาวประมาณ 150 ซม. น้ำหนักเกือบ 200 กิโลกรัม ในวัยแรกเกิดกินทั้งพืชและสัตว์เป็นอาหาร เมื่อเริ่มโตขึ้น จะเปลี่ยนนิสัยมากินหญ้าทะเล และสาหร่ายทะเลจึงเป็นเต่าทะเลชนิดเดียวที่กินพืชเป็นอาหาร

เต่ากระ : Hawksbill Sea Turtle

Eretmochelys imbricata

ลักษณะกระดองหน้าเป็นเกล็ดเรียงซ้อนเหลื่อมกันเห็นได้ชัดเจน จำนวนเกล็ดบนหัวตอนหน้ามีจำนวน 2 คู่ มีสีส้มสวยงามเป็นจุดกระออกสีน้ำตาลปนเหลือง จงอยปากแหลมจุ่มคล้ายปากเหยี่ยว ขนาดโตเต็มที่ยาวประมาณ 100 ซม. น้ำหนักมากถึง 120 กิโลกรัม เต่ากระชอบกินอาหารตามแนวปะการัง เช่น ฟองน้ำ หอย กุ้ง ปู และสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็กต่างๆ

เต่าหัวม้อน : Loggerhead Sea Turtle

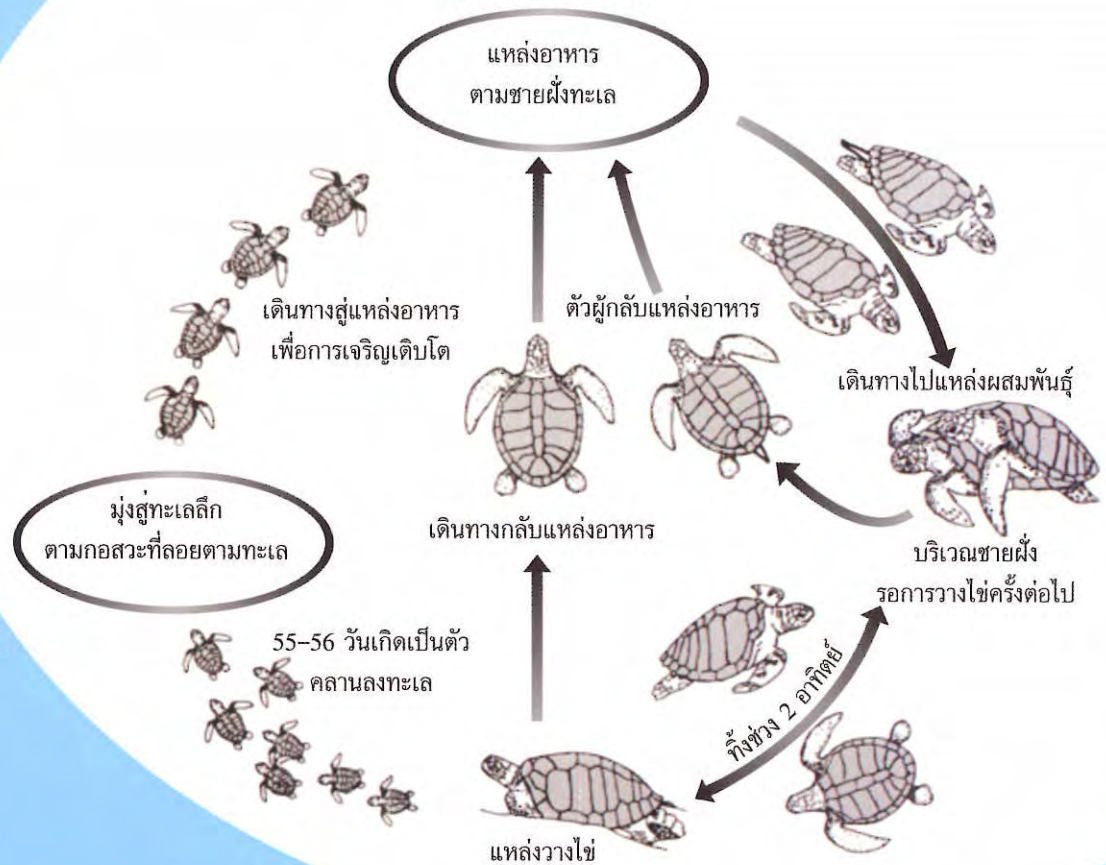
Caretta caretta

ลักษณะทั่วไป ใกล้เคียงเต่าหญ้าและเต่าตนุมาก ต่างกันที่เกล็ดบนส่วนหัวตอนหน้าระหว่างตามีจำนวน 2 คู่ และเกล็ดบนกระดองหลังแถวข้าง มีจำนวน 5 คู่ มีสีน้ำตาลแดงตลอดตัวและรูปทรงของกระดองหลังจะเรียวกเล็กลงมาทางส่วนท้าย อาหารเช่นเดียวกับเต่าหญ้าคือกินสัตว์จำพวก กุ้ง หอย ปู ปลา เป็นอาหาร ปัจจุบันไม่พบรายงานเต่าหัวม้อนขึ้นมาวางไข่ในแหล่งวางไข่เต่าทะเลของไทยอีกเลย ซึ่งเข้าใจว่าคงอาจจะสูญพันธุ์ไปจากน่านน้ำไทยแล้ว

แหล่งข้อมูล : ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยฝั่งตะวันออก

วงจรชีวิตเต่าทะเล

เต่าหญ้า : Olive Ridley Sea Turtle

Lepidochelys olivacea

เป็นเต่าทะเลที่มีขนาดเล็กที่สุดในจำนวนเต่าทะเลทั้งหมด กระดองเรียบสีทอมนเขียว หัวและจงอยปากมน เกล็ดบนส่วนหัวตอนหน้า 2 คู่ เกล็ดบนกระดองแถวข้างจำนวน 6-8 แผ่น ขนาดโตเต็มวัยยาวประมาณ 80 ซม. น้ำหนักประมาณ 80 กิโลกรัม กินอาหารที่อยู่ตามพื้นทะเลจำพวกกุ้ง ปู หอย และปลาต่างๆ

